

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek JUDr. Aleny Priecelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **Ing. J. V. – E., K.**, IČO: X., proti žalovanému: **I. spol. s.r.o., N.**, IČO: X., zastúpenému Mgr. Z. S., advokátkou, P., **o zaplatenie 9 118,08 eur (274 691,20 Sk) s príslušenstvom**, vedenej Okresným súdom Zvolen pod. sp. zn. 17Cb 51/2004, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob 215/2009-645 zo dňa 16. septembra 2009 v znení opravného uznesenia č. k. 41Cob 215/2009-676 zo dňa 15. decembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/215/2009-645 zo dňa 16. septembra 2009 v znení opravného uznesenia zo dňa 15. decembra 2010 **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Zvolen rozsudkom č. k. 17Cb 51/2004-626 zo dňa 28. apríla 2009 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 3 550,40 eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 274 691,20 Sk z dôvodu, že žalovaný zaplatil konečnú faktúru, ktorou boli vyúčtované práce

na základe zmluvy o dielo oneskorene a na tom základe si žalobca voči nemu uplatňoval poplatok z omeškania podľa faktúry č. 20/00 za obdobie od 24. 10. 1998 do 29. 12. 1998 v sume 149 145,35 Sk a od 30. 12. 1998 do 05. 05. 1999 v sume 125 545,85 Sk, spolu vo výške 274 691,20 Sk.

Okresný súd Zvolen pôvodným rozsudkom č. k. 17Cb 51/2004-137 z 09. 05. 2006 žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 41Cob 161/2006-171 z 02. 05. 2007 rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že vo veci je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie.

Súd mal za preukázané, že účastníci konania uzatvorili zmluvu o dielo a následné dodatky 1 a 2 k tejto zmluve. Na základe zmluvy vykonal žalobca pre žalovaného dielo, ktorý sa však dostal do omeškania so zaplatením jeho ceny. Žalobca si preto v zmysle zmluvy uplatnil právo na poplatok z omeškania. Žalobca si poplatok z omeškania uplatňoval za obdobie od 24. 10. 1998 do 05. 05. 1999. Na žalovaným vznesenú námietku premlčania súd musel prihliadnuť. Štvorročná premlčacia doba začala plynúť dňa 06. 05. 1999 a žalobca podal žalobu na súde až dňa 12. 12. 2003, teda po uplynutí premlčacej doby. Listiny žalovaného zo dňa 06. 02. 2002 a 12. 12. 2001 prvostupňový súd vyhodnotil ako právne úkony, ktoré mali za následok zánik pohľadávok započítaním, čo vyplýva aj z ich príloh č. 1 a 2, v ktorých boli uvedené tak pohľadávky žalovaného, ako aj jeho záväzky. Prvostupňový súd ich vyhodnotil tak, že oboma týmito listami žalovaný nechcel uznať záväzok, ale len dosiahnuť to, aby boli vzájomné pohľadávky žalobcu a žalovaného započítané.

O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.).

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu rozsudkom č. k. 41Cob 215/2009 zo dňa 16. 09. 2009 rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 118,07 eur (274 691,20 Sk), ako aj nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového konania vo výške 777,47 eur. Náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že prvostupňový súd síce správne zistil skutkový stav, avšak vec nesprávne právne posúdil, keď podanie žalovaného zo dňa 12. 12. 2001, resp. 06. 02. 2002 posúdil ako platný právny úkon jednostranného zápočtu pohľadávok, ktoré sa vzájomne kryli. Pokiaľ ide o dôvodnosť účtovania poplatku z omeškania za oneskorené odovzdanie diela, bolo preukázané, že omeškanie žalobcu s odovzdaním diela žalobca nezapríčinil. Žalovanému tak nemohlo vzniknúť právo na účtovanie akýchkoľvek zmluvných a ani iných sankcií. Pohľadávku, ktorá neexistovala, nemohol žalovaný platne započítať. Rovnako nebola zo strany žalovaného preukázaná opodstatnenosť účtovania zmluvnej pokuty za neukončenie prác na dodávke bleskozvodu. Žalovaný nepredložil žiadnu reklamáciu väd diela.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, že žalovaný sa prehlásením v zápise o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 13. 10. 1998 nemohol platne vzdať práva na účtovanie majetkových sankcií, na ktoré by mu vzniklo právo.

Nesúhlasil však s právnym názorom prvostupňového súdu v tom, že žalovaný platne započítal svoju pohľadávku voči pohľadávke žalobcu. Právny úkon započítania, ktorým žalovaný ako dlžník započítal proti pohľadávke žalobcu dve svoje pohľadávky, ktoré prevyšovali vo svojom súčte pohľadávku veriteľa bez toho, že by bolo zo započítania zrejmé, ktorá časť započítaných pohľadávok započítaním zanikla a ktorá nie, je podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom pre neurčitosť. Odvolací súd vychádzal pri právom posúdení veci z výsledkov dokazovania prvostupňového súdu a skúmal, či prvostupňový súd posúdil otázku premlčania správne, keď písomne zachytený prejav žalovaného na listinách zo dňa 12. 12. 2001 a 06. 02. 2002 neposúdil podľa obsahu ako písomné uznanie konkrétneho záväzku. Dospel k záveru, že predmetné podania žalovaného je potrebné posúdiť podľa ich obsahu a vôle konajúcej osoby. Prejavená vôľa žalovaného započítať svoju pohľadávku voči pohľadávke žalobcu stačí na to, aby bol úkon akceptácie pohľadávky žalobcu vykonaný žalovaným platným, pretože z neho vyplýva vôľa a úmysel žalovaného uznať pohľadávku žalobcu, avšak túto nezaplatiť, ale spôsobiť jej zánik inak. Aj keď sa na oboch písomnostiach nenachádza slovné spojenie „uznanie záväzku“, neznamená to, že takéto podania nespĺňajú náležitosti podľa ustanovenia § 323 Obchodného zákonníka. Žalovaný v žiadnej písomnosti ním vyhotovenej nenamietal nesprávne vypočítaný úrok z omeškania a ani jeho základ a ani faktúru č. 16/98, na základe ktorej bol žalovaný povinný

platiť cenu diela. Odvolací súd tak dospel k záveru, že 4-ročná premlčacia doba, na základe podaní žalovaného zo dňa 12. 12. 2001 a 06. 02. 2002, v čase podania žaloby žalobcom neuplynula. Preto napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zmenil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 a § 142 ods. 1 O. s. p.

Dovoláním napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21. 10. 2009.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania odvodil ustanovením § 238 ods. 1 O. s. p. a v dôvodoch dovolania poukázal na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ je toho názoru, že zo svedeckých výpovedí jednoznačne nevyplýva, že omeškanie žalobcu s odovzdaním diela v termíne do 20. 09. 1998 bolo priamo spôsobené žalovaným, a preto žalovaný považuje ním vyúčtovanú sankciu faktúrou č. 2200076 vo výške 256 758,-- Sk za nedodržanie termínu odovzdania diela za dôvodnú a opodstatnenú. Dovolateľ ďalej uviedol, že podľa jeho názoru bola zmluvná pokuta za nedodanie bleskozvodu opodstatnená a odvolací súd v tomto smere prihliadal len na tvrdenia žalobcu, ktoré neboli nijakým spôsobom preukázané. Dovolateľ namietal aj posúdenie jednostranného započítania žalovaného zo dňa 12. 12. 2001 a 06. 02. 2002 ako uznanie záväzku žalovaného voči žalobcovi. Zánik záväzku započítaním, ako aj uznanie záväzku, sú samostatnými právnymi inštitútmi, ktoré nie je možné navzájom zamieňať. Prejav vôle žalovaného, obsiahnutý v písomnom oznámení o započítaní, smeroval k zániku záväzku započítaním a nemá znaky uznania záväzku. Žalovaný nemal vôľu ani úmysel záväzok voči žalobcovi uznať a tým umožniť plynutie novej štvorročnej premlčacej doby. Právny úkon, ktorý obsahuje prejav vôle účastníka, smerujúci k započítaniu, nie je možné považovať za prejav vôle, smerujúci k uznaniu záväzku, ak tento započítací prejav neobsahuje zároveň aj výslovný prejav vôle účastníka započítaný záväzok uznať. Právny názor odvolacieho súdu je teda v rozpore so skutočnou a prejavenou vôľou žalovaného. Žalovaný preto navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok prvostupňového súdu potvrdzuje a žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania, ako aj trovy dovolacieho konania.

Žalovaný zároveň navrhol odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal, či smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno v zmysle § 236 a nasl. O. s. p. napadnúť dovolaním.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov, taxatívne uvedených v § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch, uvedených v § 238 O. s. p. V prejednávanej veci je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p.

Žalovaný v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t.j., že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Pod nesprávnym právnom posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Nesprávne právne posúdenie veci namieta dovolateľ v súvislosti s posúdením námietky premlčania žalobcom uplatneného nároku, ktorú vzniesol žalovaný v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a ktorú odvolací súd neakceptoval, v dôsledku čoho zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobe vyhovel.

Predmetom konania je právo žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9 118,08 Eur (274 691,20 Sk) za oneskorené zaplatenie faktúry č. 16/1998, ktorou vyúčtoval žalovanému hodnotu dodávky prác, realizovaných na základe zmluvy o dielo č. 0223/8019/98 zo dňa 20. 02. 1998 a jej dodatkov. Úrok z omeškania žalobca požadoval za obdobie od 24. 10. 1998 do 29. 12. 1998 a za obdobie od 30. 12. 1998 do 05. 05. 1999. Podaním zo dňa 12. 12. 2001, označeným ako zánik záväzku započítaním pohľadávky kompenzačnou námietkou v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka žalovaný oznámil žalobcovi, že eviduje voči nemu pohľadávku vo výške 334 857,-- Sk a súčasne eviduje voči žalobcovi záväzok vo výške 300 449,20 Sk, ktorý je špecifikovaný v prílohe tohto podania. Súčasne žalovaný uviedol, že jeho záväzok voči žalobcovi sa vzájomným započítaním likviduje v plnej výške. Súčasťou podania žalovaného bola príloha č. 2, obsahujúca špecifikáciu žalobcom uplatnenej pohľadávky.

Suma 334 857,-- Sk, ktorú žalovaný v tomto podaní označil za pohľadávku voči žalovanému, mala predstavovať sankcie za oneskorené odovzdanie diela žalobcom. Ohľadom pohľadávky žalovaného bolo vykonané dokazovanie záznamom o odovzdaní a prevzatí diela podľa zmluvy o dielo č. 0223/8019/98 a jej dodatkov, v ktorom zástupca žalovaného potvrdil, že posun termínu odovzdania diela nebol zapríčinený zhotoviteľom. Uvedená skutočnosť bola potvrdená výsluchom pracovníkov žalovaného na pojednávaní, konanom dňa 16. 12. 2008. Odvolací súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania, týkajúceho sa opodstatnenosti pohľadávky žalovaného preto dôvodne konštatoval, že žalovanému nemohlo vzniknúť právo na účtovanie sankcií za porušenie povinností žalobcu, ktoré sa mu v konaní nepodarilo preukázať. Pohľadávku, ktorá neexistovala, preto žalovaný ani nemohol platne započítať. Okrem toho predmetný úkon žalovaného vzhľadom na neurčitosť vymedzenia jeho pohľadávky, ktorú označil za započítanú voči pohľadávke žalobcu, by nebolo možné považovať za platný v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka.

Obsah podania žalovaného zo dňa 12. 12. 2001 odvolací súd vyhodnotil ako uznanie záväzku podľa § 407 Obch. zák. Podľa tohto ustanovenia, ak dlžník písomne uzná svoj záväzok, plynie nová štvorročná premlčacia doba od tohto uznania. Ak sa uznanie týka iba časti záväzku, plynie nová premlčacia doba ohľadne tejto časti.

Uznanie záväzku je skutočnosťou, ktorá spôsobuje pretrhnutie premlčacej doby. Na uznanie záväzku sa vyžaduje písomná forma. Citované ustanovenie nevyžaduje uznanie záväzku čo do dôvodu a výšky, je však potrebné, aby záväzok bolo možné jednoznačne identifikovať. Z podania žalovaného zo dňa 12. 12. 2001 a jeho prílohy č. 2 jednoznačne vyplýva, že žalovaný uznáva existenciu svojho záväzku voči žalobcovi v uplatnenej výške, a to aj s odkazom na právny dôvod svojho záväzku. Keďže od uznania záväzku žalovaným začala plynúť žalobcovi nová štvorročná premlčacia lehota, bolo právo na zaplatenie predmetnej pohľadávky dňa 15. 12. 2003 žalobou uplatnené včas. Možno preto konštatovať, že odvolací súd na právne posúdenie veci použil správne právne predpisy a správne ich aj vyložil.

Keďže dovolací súd nezistil existenciu žalovaným namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

Žalobcovi trovy dovolacieho konania nevznikli, v dôsledku čoho mu neboli priznané (§ 243b ods. 5 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2011

JUDr. Viera P e p e l o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová